

Oravecz Imre

Alkonynapló

[„A négy évszak”] Márai. Olvasom. Nem először. Utoljára évekkal ezelőtt volt a kezemben. Időnként elő kell vennem. Nem a regényeit. A naplóit. Ezt, vagy a *Füves könyvet*, vagy az *Ég és földet*. Segít. Addig legalábbis, amíg olvasom.

[*Láb 2*] Megroggyantam. Szó szerint. Ha állok, nem egyenes többé a lábam, hanem tompa szöget alkotva térdben előrehajlik. Kiegyenesítem, de ha nem figyelek rá, újra felveszi ezt az alakzatot. Alighanem a hanyatlás újabb jele. Így marad, vagy tovább hajlik, míg térdre nem esem?

[*Fűtés*] Most, hogy sokszorosára emelkedett a gáz ára, és csak 19–20 fokra fűtöm fel a házat, kíváncsi vagyok, meddig tudom kordában tartani többletmeleg-igényemet, amely fázósságomat okozó, elégtelen vérkeringésem számlájára írható.

[*Kihagyások*] Ijesztő, hogyan írok már. Betűket, szavakat, mondatrészeket hagyok ki. Nem azt vetem papírra, amit gondolok. Első olvasásra észre se veszem, olykor még másodikra sem. Ha meg nem futom át mindjárt, hanem későbbre, esetleg másnapra halasztom, és szó hiányzik, előfordul, hogy nem jövök rá, melyik, és pótolni sem tudom.

[*Hosszú hétvége*] J. a-i nyaralójukban tölti lányával, Z.-val. Telefonon tartjuk a kapcsolatot. Lelkiismeretesen beszámol, mivel telik egy-egy nap. Tegnap például rutinteendőiken kívül négy órát kószáltak a mezőn – mezőnek nevezi a falu határát –, leszaladtak a vasútállomás melletti parkba megnézni, van-e új könyv a hozd-vidd adománygyűjtőben, autóval átrándultak a szomszédos B.-be sétálni, az a-i parton megszemlélték az őszi tavat, elbicigliztek a kissé távolabbi Cs.-ra, otthon társasjátékot játszottak, kedvenc krimijükből megtekintettek egy epizódot. Minden elismerésem J.-é, erejéé, befogadóképességéé, vitalitásáé, de óhatatlanul arra gondoltam, hogy erre nem lennék képes. És nem is vagyok, amikor én vagyok ott vele. Olyankor persze nem bonyolít ilyen zsúfolt programot, noha szeretne. Csakhogy tisztában van vele, nem lehet. Ilyen bőséghez, mozgalmassághoz én már öreg vagyok, és koromból kifolyólag érdeklődési köröm is szűkebb. Ez nem jó egyikünknek sem. Ezzel őt korlátozom, megrövidítem, nekem pedig lelkiuradalásom, büntudatom van.

[*Preferencia*] M. L. egy ideje elzárkózóbb, mint valaha. Láthatási napon, mikor az iskola előtt várom, csak eldöntendő kérdésekkel tudom kiszedni belőle még azt is, mi volt az ebéd a menzán. J.-hoz viszont másképp viszonyul. Készséggel válaszol neki. Sőt, ha valami személyesről van szó, megnyílik. Olyannyira, hogy már kezdek féltékeny lenni.

[*Fényéhség*] Hűvös, esős szeptember. A felhők közül egy résen át váratlanul kilövi sugarát a Nap. Kísietek a teraszra, odahelyezem a kinti széket, ahova esik, és leülve gyorsan beletartom az arcom, mielőtt eltűnne. Egy hónapja még Kaliforniában voltam! Nem hittem volna, hogy ilyen hamar és ennyire kiéhezem a fényre.

[Számok 2] A 80-adikban vagyok, de nem ez a szám tölt el igazán félelemmel, hanem az 50 – ennyi éve, hogy M. K. elhagyott –, a 49 – ennyi, hogy először amerikai földre léptem –, a 29 – ennyi, hogy meghalt anyám –, a 22 – ennyi, hogy atyai hívem és támogatóm, B. I. távozott e világból –, a 4 – ennyi, hogy legjobb barátom, H. sincs már. Ezek a számok megrémítenek.

[Inci] Rendes nevén Irén, mosolygós arcú, latin-orosz szakos, szemüveges, szerény, halkszavú tanár, dolgos háziasszony, odaadó társ, hű feleség. Ő sincsen többé, elment férje, H. után, még tavaly, de csak most tudok róla megemlékezni. Keresem, nem találok lakásukon, a kelenföldi panelben, ahol előtte majd ötven éven át mindig. H. volt a barátom, de utólag belátom, sokszor inkább miatta mentem oda. Talán mert, mint falusi parasztszármazék, gyakorlatiasabb, az élet dolgaiban jártasabb volt, nagy válságaim idején segítőt, támaszom. Nemcsak mindig meghallgatott, együttérett velem és vigasztalt, hanem tanácsot, útmutatást is adott, megmondta, hogy az adott helyzetben mit tegyek és mit ne. Nem mindig fogadtam meg a tanácsát, de neki köszönhetem, hogy megfosztottak ugyan mindkét fiamtól, ellenben ép ésszel kibírtam, túléltem a gyermekelhelyezési pereket. Nem lévén gyermekük, H. halála után magára maradt. Szerettem volna rendszeresen látogatni, de a Covid miatt nem mertem, csak telefonon tartottam vele a kapcsolatot, ami azt jelentette, hogy hébe-hóba felhívtam. Egy hosszabb szünet után hiába csörgettem, nem vette fel. Próbálkoztam később, aztán másnap megint. Végre egy idegen személy jelentkezett, aki azt a felvilágosítást adta, hogy ez az ő telefonja, I.-t nem ismeri, viszont előzően az övé lehetett a szám, mert szokták keresni rajta. Hetekbe telt, míg megtaláltam I. sógornőjét, G.-t, aki valamiért nem kedvelte őt, és megtudtam, hogy már nem él, több mint fél éve eltemették, és a rokonsága lelkén szárad, hogy engem nem értesítettek.

[Félig teljesült követelmény] Márai azt írja a *Napló*ban, hogy egy ideje gyanítja, az írás nem méltó úriemberhez, majd így folytatja: *Írni, micsoda színészkedés! Az ember kifesté magát és szöveget mond... Úriember legföllebb naplót és leveleket írhat.* Ha így van, akkor végre megleltem a megfelelő műfajt. Már csak úriembernek kellene lennem.

[Válság] Többszörösükre emelkedtek az árak, és bizonyos áruból, így benzinből, földgázból már hiány is van? A kormány mindenféle megszorító intézkedéseket hoz. Lehet, hogy megélhetésem alapját képező akadémiai életjáradékot is megszüntetik. Ha így lesz, csődbe jutok. Öregségi nyugdíjam oly csekély, hogy abból rezsizsámláim kiegyenlítésére sem futná. És akkor hol van még a többi? Miből veszek élelmet magamnak, a kutyáknak, a macskának? Hogyan fizetem a gyerektartást? Miként hozom haza M. L.-t és megyek J.-hoz?

[Vers, napló] Egy majd negyedszázada megjelent verskötetem, *A megfelelő nap* új kiadását készítem elő. Csodálkozva látom, hogy számos darabja elmenne napló-bejegyzésnek is, annyira személyesek és egyigényűek, felvehetném őket *Alkony-napló*mba. Csak a sortördelésen kellene változtatnom. Már akkor írtam ezt? Vagy bizonyos életkor után, anélkül, hogy tudatosulna bennünk, naplót írunk? Vagy azt is?

[J. vágya] Rendellenességet érzelt a nőgyógyász a méhnyakán, és szövettani vizsgálatra küldte. Mindjárt a legrosszabbra gondolt. Aztán kiderült, hogy nem a legrosszabb, de viszonylag rövid időközökben kontrollra kell járnia. Nem nagyon volt beteg eddig életében, és újból megijedt, mintha ez burkoltan mégis a rettegett diagnózist jelentené. Csalódottan-tréfásan így fakadt ki: *Pedig én igenis 80 évig akarok élni.* Biztosítottam, hogy fog, és ezt arra alapoztam, hogy én nem akartam, mégis megértem a 80-adikat.

[Ébresztő] Mostanában éjjelente arra riadok, hogy anyám van a hálósobában, és szóloogat, hogy keljek fel, öltözzek és menjünk. Hallom a hangját, a lépteit. Nem tudom, hová megyünk, de nem kérдем, mert homályosan emlékszem rá, hogy előző este szó volt valami illyesmiről. Erőt veszek magamon, felkapcsolom az éjjeli lámpát, és kikászálódok az ágyból. Anyám nincs sehol, de ezen nem akadok fenn. Közben bizonyára lement a földszintre, a nappaliba. Kinyitom az ajtót, és a biztonság kedvéért kikukkantok a folyosóra. Ég a villany, jeléül annak, hogy valóban lent van már, és nekem hagyta égve, hogy ne kelljen a távoli alternatív kapcsolóhoz botorkálnom a sötétben. Azzal fekszem vissza az ágyba, hogy szundítok még egy kicsit, és aztán tényleg felkelek. Nem ijedek meg, még csak nem is zavar, hogy anyám már több évtizede halott, és úgy alszom el, hogy az sem fordul meg a fejemben, hogy mindezt csak álmodtam, vagy ha ébren voltam, hallucináltam.

[Evés] Enni eszem, de nem ízlik úgy az étel, mint régen. Még kedvenceimben sem lelem igazi örömem. Belejátszik ebbe, hogy magam főzök – magamnak, és belefáradtam. De az is lehet, hogy hiányzik valami íz az ételből, talán az élet íze, vagy benne van ugyan, de már nem megfelelő mennyiségben.

